

Dosarul nr. 2rac-314/19

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Briceni, judecător – A. Procopișina
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți, judecători – D. Corolevschi, D. Stănilă, A. Corcenco

Î N C H E I E R E

09 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Svetlana Filincova

examinând admisibilitatea recursului declarat de Primăria Drepcăuți, raionul Briceni, prin intermediul Primarului interimar Djemilia Chițac,

în cauza civilă la cererea înaintată de Primăria Drepcăuți, raionul Briceni împotriva SRL „Drebozaci” cu privire la încasarea datoriei, a clauzei penale și a dobânzii de întârziere,

împotriva deciziei din 04 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Primăria Drepcăuți, raionul Briceni, fiind menținută hotărârea din 09 iulie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni,

c o n s t a ț ă:

La 02 septembrie 2016, Primăria Drepcăuți, raionul Briceni a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Drebozaci” cu privire la încasarea datoriei, penalității și a dobânzii de întârziere.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a indicat că între Primăria satului Drepcăuți, raionul Briceni și SRL „Drebozaci” au fost încheiate diferite contracte de arendă, cât și acorduri adiționale la aceste contracte, prin care primul a transmis în folosință, iar ultimul a preluat terenurile cu destinație agricolă, terenurile aferente pentru construcții, terenurile sub drumuri proiectate, cât și terenurile de sub bazinele acvatice, cu termen de valabilitate indicat în contracte, prin care totodată este indicat și faptul că, în cazul în care termenul de arendă va expira, iar arendatorul nu va cere să i se predea terenul arendat și arendașul va continua exploatarea acestuia, contractul de arendă se va considera prelungit cu un an agricol.

Potrivit pct. 5, 6 din contractele menționate, pentru exploatarea terenurilor arendate, arendașul achită în contul bancar al arendatorului, în casa arendatorului, cel târziu până la data de 31 decembrie a fiecărui an, plata anuală, stabilită în unități bănești, ce sunt reflectate în contracte. Iar în cazul în care plata de arendă nu este achitată în termenul stabilit de prezentele contracte, arendașul plătește arendatorului

o penalitate, în mărime de 0,05% din suma plății neachitate pentru fiecare zi de întârziere.

În urma unui Audit efectuat de către Curtea de Conturi în raionul Briceni, s-a constatat că au fost aduse prejudicii statului din cauza neachitării depline a plății de arendă pentru folosirea terenurilor proprietate publică, agricole și terenurilor aferente construcțiilor, cât și din cauza prelucrării terenurilor agricole în mod ilegal de către agenții economici din teritoriu.

Instituția Supremă de Audit a remis Hotărârea nr. 26 din 05.07.2016 privind Rapoartele auditului conformității exercițiului bugetar și gestionării patrimoniului public în cadrul entităților publice din raionul Briceni pe anul 2015, solicitând executarea pct. 2.1 al hotărârii nominalizate, cât și informarea despre măsurile întreprinse, în termen de 12 luni de la data publicării respectivei hotărâri în Monitorul Oficial al RM, cu anexarea obligatorie a documentelor justificative.

Potrivit reclamantei, informația prezentată este publică și este plasată pe pagina web a Curții de Conturi, prin care se atenționează asupra faptului că, potrivit art. 36 alin. (3) din Legea Curții de Conturi nr. 261-XVI din 05.12.2008, neexecutarea hotărârilor Curții atrage răspunderea contravențională în condițiile legii.

Reieșind din cele ivocate supra, reclamanta consideră că are obligația de a recalcula sumele achitate de către agenții economici, cât și de a obliga agenții economici de a achita restanța la plată, pentru terenurile agricole și aferente construcțiilor și pentru prelucrarea altor terenuri agricole în mod ilegal.

Astfel, Primăria Drepcăuți, raionului Briceni a depistat că SRL „Drebozaci”, precum rezultă din informația privind încasarea veniturilor la conturile bancare pentru perioada 01.01.2013 - 31.12.2015, a achitat parțial suma de 214275,86 lei, având obligații scadente restante față de reclamantă în mărime de 588243,81 lei, fapt care reiese din contractele de arendă nr. 40 din 01.01.2014 și acordul adițional la contractul de arendă nr. 02/2011 din 01.01.2011; nr. 03/2011 din 01.01.2011; modificat în baza acordului adițional la contractul de arendă din 01.01.2011; din 22.01.2013; din 01.01.2014; din 16.07.2014, iar pentru terenurile agricole prelucrate în mod ilegal, datoria în mărime de 802519,68 lei, iar în total având obligații scadente restante față de reclamantă în mărime de 1390763,49 lei.

Având în vedere faptul că SRL „Drebozaci” nu a executat integral obligațiile contractuale, reclamanta consideră necesar de a calcula penalitatea și dobânda de întârziere ce reiese din suma restanței la plata formată în baza contractelor de arendă, precum și a calcula dobânda de întârziere din suma ce reiese din terenurile agricole prelucrate în mod ilegal.

Astfel, reclamanta a calculat penalitatea pentru întârzierea plății ce reiese din contractele de arendă în suma de 199863,31 lei, dobânda de întârziere calculată din suma datoriei de bază și penalitatea pentru neachitarea în termen în sumă de 290023,31 lei. Totodată, reclamanta a calculat dobânda de întârziere în mărime de 294030,01 lei din suma datoriei formată pentru folosirea în mod ilegal a terenurilor proprietate publică cu destinație agricolă. Astfel, datoria SRL „Drebozaci” față de Primăria Drepcăuți, raionul Briceni constituie suma de 2174688,12 lei.

Reieșind din cele expuse, reclamanta a solicitat încasarea de la SRL „Drebozaci” în beneficiul Primăriei Drepcăuți, raionul Briceni a datoriei în mărime de 2174688,12 lei, încasarea cheltuielilor de judecată și aplicarea măsurii de asigurare a acțiunii cu aplicarea sechestrului asupra conturilor bancare și bunurilor materiale

ce aparțin SRL „Drebozaci”.

Prin încheierea din 02 septembrie 2016 a Judecătoriei Briceni, a fost aplicat sechestru asupra bunurilor ce aparțin SRL „Drebozaci” în limita valorii acțiunii de 2174688,12 lei.

La 07 septembrie 2016, Primăria Drepcăuți, raionul Briceni a înaintat cerere privind emiterea unei încheieri suplimentare, invocând că în încheierea instanței de judecată au fost făcute omisiuni, deoarece instanța nu s-a pronunțat în mod integral asupra pretenției privind punerea în sarcina executorului judecătoresc de a colecta roada viitoare de floarea soarelui și soie, cu depozitarea acestora la elevatorul SRL „Rusagro Prim”.

Prin încheierea din 08 septembrie 2016 a Judecătoriei Briceni, cererea înaintată de Primăria Drepcăuți, raionul Briceni a fost respinsă.

Prin decizia din 20 octombrie 2016 a Curții de Apel Bălți, s-a respins recursul declarat de Primăria Drebozaci asupra încheierii din 08 septembrie 2016 a Judecătoriei Briceni. S-a admis recursul declarant de SRL „Drebozaci”, s-a casat integral încheierea din 02 septembrie 2016 a Judecătoriei Briceni cu emiterea unei noi decizii în formă de încheiere privind respingerea cererii depuse de către Primăria Drepcăuți privind aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

La 21 iunie 2017, reprezentantul reclamantei, avocatul Ion Stegărescu, a înaintat o cerere de concretizare a cerințelor din acțiune, solicitând încasarea din contul SRL „Drebozaci” în beneficiul Primăriei Drepcăuți, raionul Briceni, a sumei de 588 243,81 lei, care constituie datoria restantă formată din folosirea terenurilor cu destinație agricolă; folosirea terenurilor aferente pentru construcții; folosirea terenurilor sub drumuri proiectate și folosirea terenurilor sub bazinele acvatice; a sumei de 259851,68 lei, care rezultă din clauza penală pentru întârzierea plăților ce reies din contractele de arendă și a dobânzilor de întârziere calculate din suma datoriei și a penalității pentru neachitarea în termen, care constituie suma 433664,65 lei, în total urmând a fi încasată suma de 1281760,14 lei.

Suplimentar reclamanta a indicat că, în cazul în care instanța va ajunge la concluzia să aplice prescripția extinctivă la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, solicită încasarea din contul SRL „Drebozaci” în beneficiul Primăriei Drepcăuți, raionul Briceni, a sumei de 588 243,81 lei, care constituie datoria restantă formată în urma folosirii terenurilor cu destinație agricolă, folosirea terenurilor aferente pentru construcții, folosirea terenurilor sub drumuri proiectate și folosirea terenurilor de sub bazinele acvatice; a sumei de 52647,75 lei, care constituie clauza penală pentru întârzierea plăților ce reies din contractele de arendă și a dobânzilor de întârziere calculate din suma datoriei de bază și a penalității pentru neachitarea în termen, care constituie suma 314825,87 lei, iar în total 955717,43 lei; încasarea din contul SRL „Drebozaci”, în beneficiul Primăriei Drepcăuți, raionul Briceni, a sumei de 802519,68 lei, care constituie datoria formată în folosirea terenurilor cu destinație agricolă în mod ilegal și a dobânzilor de întârziere calculate din suma datoriei de bază, care constituie suma de 410516,30 lei, iar în total a sumei de 1213035,98 lei; încasarea din contul SRL „Drebozaci” în beneficiul Primăriei Drepcăuți, raionul Briceni, a tuturor cheltuielilor de judecată pe care le va suporta în acest proces.

Prin hotărârea din 09 iulie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 04 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă cererea de apel depusă de Primăria Drepcăuți, raionul Briceni, fiind menținută hotărârea din 09 iulie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că Primarul satului Drepcăuți, raionul Briceni, solicitând încasarea datoriei, penalității și a dobânzii de întârziere pentru arenda terenurilor, nu a prezentat probe că a încheiat contracte de arendă și acorduri adiționale privind modificarea clauzelor contractuale, precum și înscrieri probatorii care ar confirma suma pretinsă și un calcul detaliat al datoriei solicitate.

De asemenea, instanța de apel a dat o apreciere critică argumentului apelantei precum că instanța de fond nu a ținut cont că prin raportul auditului Curții de Conturi s-a constatat că SRL „Drebozaci” prelucrează în mod ilegal și neformalizat terenurile proprietate publică, or, această constatare nu justifică suma pretinsă de a fi încasată cu titlu de datorie pentru folosirea terenurilor agricole.

Mai mult, Curtea de Apel Bălți a conchis că, la caz, nu se pune la îndoială dreptul reclamantei de a solicita încasarea plăților, dobânzilor și a penalităților din contul SRL „Drebozaci”, însă instanța de apel a reiterat faptul că pretențiile apelantei urmează să fie clare și certe, însoțite de un calcul, confirmat prin probe concludente. Or, nici instanța de fond, și nici instanța de apel, nu poate emite hotărâre judecătorească, punând la bază doar Hotărârea nr. 26 din 05.07.2016 a Curții de Conturi privind Rapoartele auditului conformității exercițiului bugetar și gestionării patrimoniului public în cadrul entităților publice din raionul Briceni pe anul 2015.

La 20 mai 2019, Primăria Drepcăuți, raionul Briceni, prin intermediul Primarului interimar Djemilia Chițac, a contestat cu recurs decizia din 04 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar, s-a indicat asupra faptului că SRL „Drebozaci” este în procedură de insolvență, iar respingerea prezentei acțiuni, va lipsi recurența de posibilitatea de recuperare a datoriilor, inclusiv și în procesul de insolvență, fiind prejudiciat, astfel, bugetul de stat.

Astfel, recurența a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 04 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți, cu remiterea cauzei spre rejudecare.

La 09 octombrie 2019, Primăria Drepcăuți, r. Briceni, prin intermediul primarului Ghenadii Ioxa, a depus o cerere de concretizare a pretențiilor pe motivul apariției unor probe noi, anexând Actul privind rezultatele inspectării financiare la Primăria s. Drepcăuți, r. Briceni, privind verificarea executării bugetului primăriei pe perioada anilor 01.01.2016-01.01.2019, precum și asigurarea integrității patrimoniului aflat în gestiunea instituțiilor subordonate primăriei din 28 iunie 2019.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Primăria Drepcăuți, raionul Briceni, prin intermediul Primarului interimar Djemilia Chițac, este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 04 aprilie 2019 și expediată participanților la proces la 23 aprilie 2019 (f.d. 205, vol. V), fiind recepționată de către recurentă la 26 aprilie 2019 (f.d. 207, vol. V). Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 04 aprilie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost înregistrat la 20 mai 2019, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenteii cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenteii, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a

îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Primăria Drepcăuți, raionul Briceni, prin intermediul Primarului interimar Djemilia Chițac.

Cu referire la cererea din 09 octombrie 2019 a Primăriei Drepcăuți, r. Briceni, Completul ține să menționeze, prin prisma prevederilor art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, că instanța de recurs verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Primăria Drepcăuți, raionul Briceni, prin intermediul Primarului interimar Djemilia Chițac.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Ala Cobăneanu,

Judecătorii

Dumitru Mardari,

Svetlana Filincova